

Հասկանալ բազմակնությունը

Բազմակնություն

«Վերջին Օրերի Սրբերը հավատում են, որ մեկ տղամարդու և մեկ կնոջ միջև ամուսնությունը Տիրոջ մշտապես գործող օրենքն է ամուսնության վերաբերյալ: Աստվածաշնչյան ժամանակներում Տերը պատվիրել է ոմանց կիրառել բազմակնությունը՝ մեկ տղամարդու և մեկից ավելի կանանց ամուսնությունը: 1840-ականների սկզբին հայտնության միջոցով Տերը պատվիրեց Ջոզեֆ Սմիթին հաստատել բազմակնության կիրառությունը Եկեղեցու անդամների մեջ: Կես դարից ավել Եկեղեցու Նախագահի ղեկավարությամբ բազմակնությունը կիրառվեց Վերջին Օրերի որոշ Սրբերի կողմից» (*“Plural Marriage in The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints,” Gospel Topics, lds.org/topics*):

Դժվար պատվիրան

Էլիզա Ռ. Սնոուն (1804–87)՝ Սփոփող Միության երկրորդ գերագույն նախագահը, կնքվել էր Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի հետ: Նա գրառել է հետևյալ փորձառությունը, որի ժամանակ Մարգարե Ջոզեֆն ուսուցանել է բազմակնության սկզբունքը նրա եղբայր Լորենզո Սնուին:

«Մարգարե Ջոզեֆն իր սիրտը բացեց [Լորենզո Սնուի առաջ] և նկարագրեց իր՝ բազմակնությունը ներկայացնելու հետ կապված անտանելի հոգեկան ծանր ապրումները, երբ փորձել էր հաղթահարել նողկանքի զգացումը, որը կրթության ուժի և հասարակական սովորույթի բնական արդյունքն էր: Նա ճանաչում էր Աստծո ձայնը. նա գիտեր, որ Ամենակարողը պատվիրում էր նրան առաջ շարժվել, օրինակ ծառայել և հաստատել Սելեստիալ բազմակնությունը: Նա գիտեր, որ նա ոչ միայն պետք է պայքարեր և հաղթահարեր իր անձնական նախապաշարումները և կանխակալ կարծիքը, այլ ողջ քրիստոնյա աշխարհն էր իր ուշադրությունը սևեռել նրա վրա: Սակայն Աստված, ով բոլորից բարձր է, տվել էր պատվիրան և Նրան պետք էր հնազանդվել: Մինչ Մարգարեն ժամանակ առ ժամանակ վարանում էր և հետաձգում իր քայլերը, Աստծո մի հրեշտակ կանգնեց նրա կողքին՝ սուրը ձեռքին և ասաց նրան, որ եթե նա առաջ չզնար և չհաստատեր բազմակնությունը, նրա Քահանայությունը կվերցվեր նրանից և նա կկործանվեր: Այս վկայությամբ նա կիսվեց ոչ միայն իմ եղբոր հետ, այլ նաև ուրիշների հետ, վկայություն, որին չի կարելի հակառակվել [հերքել]» (*Biography and Family Record of Lorenzo Snow [1884], 69–70*):

Հավատքի փորձություն

Շատերը, ովքեր պայքարում էին բազմակնության սկզբունքի դեմ, օրհնվեցին սկզբունքի ճշմարտության վերաբերյալ հաստատող հոգևոր վկայությամբ:

«Համաձայն Հելեն Մար Թիմբալի՝ Ջոզեֆ Սմիթը հայտարարել է, որ «այս սկզբունքի կիրառումը լինելու է ամենադժվար փորձությունը, որով Սրբերը երբևէ ստիպված կլինեն փորձել իրենց հավատը»: Չնայած այն եղել է իր կյանքի «ամենադժան» փորձությունը, նա վկայել է, որ այն դարձել է նաև «մեծագույն օրհնություններից մեկը»: . . .

Լյուսի Վոքերը հիշում էր իր հոգու շփոթմունքը, երբ Ջոզեֆ Սմիթը առաջարկեց նրան դառնալ իր կինը: «Իմ հոգու յուրաքանչյուր զգացում ապստամբեց դրա դեմ», գրել է նա: Սակայն մի քանի անհանգիստ գիշերների ծնկաչոք աղոթքից հետո նա հանգստություն գտավ, երբ նրա սենյակը «լցվեց սուրբ ներգործությամբ», որը նման էր «արևի փայլուն շողերին»: Նա ասել է. «Իմ հոգին լցվեց հանգիստ, քաղցր խաղաղությամբ, որը ես երբեք չէի զգացել» և «իմ ողջ Եությանը տիրեց գերագույն երջանկությունը» (*“Plural Marriage in Kirtland and Nauvoo,” Gospel Topics, lds.org/topics*):

Ջոզեֆ Սմիթը և բազմակնությունը

Շատ կանայք կնքվեցին Ջոզեֆ Սմիթի հետ, սակայն ճշգրիտ թիվն անհայտ է:

Բազմակնության կիրառման դարաշրջանում Վերջին Օրերի Սրբերը տարբերակում էին ժամանակի և հավերժության համար կատարվող կնքումները և միայն հավերժության համար կատարվող կնքումները: Ժամանակի և հավերժության համար կնքումները ներառում էին պարտավորություններ և հարաբերություններ այս կյանքի ընթացքում՝ հիմնականում ներառելով սեռական հարաբերությունների հնարավորությունը: Միայն հավերժության համար կնքումներում նշվում էր հարաբերությունները միայն հաջորդ կյանքում:

. . . Որոշ կանայք, ովքեր կնքվել էին Ջոզեֆ Սմիթի հետ, հետագայում վկայում էին, որ իրենց ամուսնությունները ժամանակի և հավերժության համար էին, մինչդեռ մյուսները նշում էին, որ իրենց հարաբերությունները միայն հավերժության համար էին:

Ջոզեֆ Սմիթի հետ կնքվածների մեծ մասը նրա հետ կնքվելիս 20-40 տարեկան էին: Ամենամեծը՝ Ֆանի Յանգը 56 տարեկան էր: Ամենաերիտասարդը Հելեն Մար Թիմբալն էր, . . . ով կնքվել էր Ջոզեֆի հետ իր 15 տարեկանը բոլորելուց մի քանի ամիս առաջ: Ամուսնությունն այդ տարիքում, որն անպատշաճ է ըստ մեր օրերի չափանիշների, օրինական էր այդ ժամանակ, և որոշ կանայք ամուսնանում էին իրենց դեռահասության կես տարիքում: Հելեն Մակ Թիմբալը խոսել է Ջոզեֆի հետ իր կնքման մասին որպես «միայն հավերժության համար»,

ակնարկելով, որ նրանց միջև բացակայում էր սեռական հարաբերությունը: . . .

. . . Ջոզեֆ Սմիթը կնքվել է մի շարք կանանց հետ, ովքեր արդեն իսկ ամուսնացած են եղել: Ոչ այս կանայք, ոչ էլ Ջոզեֆը շատ բացատրություն չեն տվել այս կնքումների մասին, չնայած մի քանի կանայք ասել են, որ դրանք եղել են միայն հավերժության համար: Մյուս կանայք գրառումներ չեն թողել, անհայտ թողնելով այն փաստը, թե արդյոք այս կնքումները եղել են ժամանակի և հավերժության, թե միայն հավերժության համար:

Այս կիրառությունն ունի մի քանի հնարավոր բացատրություններ: Այս կնքումները միգուցե ուղի են պատրաստել՝ ստեղծելու հավերժական կապ Ջոզեֆի ընտանիքի և Եկեղեցու մյուս ընտանիքների միջև: Այս կապերը տարածվում էին թե ուղղահայաց՝ ծնողից զավակ, թե հորիզոնական՝ մի ընտանիքից մյուս ընտանիքին: Այսօր նման հավերժական կապեր ստեղծվում են այն անհատների տաճարային ամուսնությունների միջոցով, ովքեր նաև կնքված են իրենց իսկ ընտանիքների հետ, որտեղ ծնվել են, այսպիսով իրար կապակցելով ընտանիքները» (“Plural Marriage in Kirtland and Nauvoo,” Gospel Topics, lds.org/topics):

Մարգարեի մահից հետո շատ կանայք կնքվեցին նրա հետ, ովքեր մահկանացու կյանքում հարաբերություններ չէին ունեցել նրա հետ:

Ընդդիմություն բազմակնությանը

Միացյալ Նահանգներում բազմաթիվ կրոնական և քաղաքական ղեկավարներ ընդդիմացան բազմակնության համակարգի դեմ, որը նրանք համարեցին անբարո և ոչ քաղաքակիրթ: Վերջին Օրերի Սրբերին ծաղրում էին հասարակական ելույթների ժամանակ, գրքերում, ամսագրերում և թերթերում: Միացյալ Նահանգների կոնգրեսը տարածեց օրենքներ, որոնք սահմանափակեցին Եկեղեցու անդամների ազատությունը և վնաս հասցրին Եկեղեցուն տնտեսապես՝ սահմանափակելով սեփականության քանակը, որ Եկեղեցին կարող էր ունենալ: «Վերջին հաշվով այդ օրենքը պաշտոնատար անձանց համար հիմք էր հանդիսանում ձերբակալելու և բանտարկելու այն տղամարդկանց, ովքեր մեկից ավելի կանայք ունեին՝ զրկելով նրանց քվեարկելու իրավունքից, իրենց տների վրա սեփականության իրավունքից և այլ քաղաքացիական ազատություններից» (*Մեր ժառանգությունը. Հիսուս Քրիստոսի Վերջին Օրերի Սրբերի Եկեղեցու հակիրճ պատմությունը* [1996], 106): Մինչև 1890 թվականը հարյուրավոր հավատարիմ Վերջին Օրերի Սրբեր բանտարկվեցին: Մյուսները թաքնվում էին, որպեսզի խուսափեն ձերբակալումներից և բանտարկությունից:

Այս պայմաններում շատ ընտանիքներ տառապեցին անհանգստությունների, վշտի, աղքատության և սովի պատճառով:

Չնայած աշխարհը ծաղրում էր նրանց բազմակնություն կիրառելու համար, բազմաթիվ հավատարիմ Վերջին Օրերի Սրբեր պաշտպանեցին այդ կիրառությունը և վկայեցին, որ իրենք գիտեին, որ այն հայտնել էր Աստված՝ Մարգարե Ջոզեֆ Սմիթի միջոցով:

Այդ դժվար իրավիճակները մղեցին Նախագահ Վիլֆորդ Վուդրուֆին աղոթքով փնտրել Տիրոջ առաջնորդությունը Սրբերի կողմից բազմակնության կիրառության վերաբերյալ: 1889 թվականին Նախագահ Վուդրուֆը հրահանգեց Եկեղեցու ղեկավարներին դադարեցնել բազմակնության սկզբունքի ուսուցումը: Մինչև 1890 թվականը շատ քիչ բազմամուսնություններ կատարվեցին, և սրանք կատարվեցին Նախագահ Վուդրուֆի խորհրդին հակառակ: Այնուամենայնիվ, որոշ մարդիկ հրատարակում էին հաշվետվություններ այն մասին, որ Եկեղեցին շարունակում էր նպաստել բազմակնության կիրառությանը: Այս հաշվետվությունները ընդդիմություն առաջացրին Եկեղեցու դեմ: 1890 թվականի սեպտեմբերին Նախագահ Վուդրուֆը հանդես եկավ Հռչակագրով, որն այժմ հայտնի է որպես Պաշտոնական Հայտարարություն 1 և գտնվում է Վարդապետություն և Ուխտերում:

Երկրորդ Հռչակագիրը

«[Պաշտոնական Հայտարարություն 1] Հռչակագիրը հայտարարեց Նախագահ [Վիլֆորդ] Վուդրուֆի մտադրությունը՝ ենթարկվելու Միացյալ Նահանգների օրենքների: Այնտեղ ոչինչ չասվեց այլ երկրների օրենքների մասին: Երբ Մեքսիկայում և Կանադայում գաղութներ բացվեցին, Եկեղեցու ղեկավարները բազմակնությունը կիրառեցին այդ երկրներում և 1890 թվականի հոկտեմբերից հետո բազմակնությունը շարունակվեց աննկատ իրականացվել այդ վայրերում: . . . Բացառիկ հանգամանքներում քիչ քանակությամբ նոր բազմակնություններ էին կատարվում Միացյալ Նահանգներում 1890-1904 թվականների ընթացքում, չնայած անհայտ է, թե արդյոք ամուսնությունները լիազորված էին կատարվելու նահանգներում, թե ոչ» (“The Manifesto and the End of Plural Marriage,” Gospel Topics, lds.org/topics):

«1904 թվականի ապրիլի գերագույն համաժողովի ժամանակ Նախագահ Ջոզեֆ Ֆ. Սմիթը հանդես է գալիս համոզիչ հայտարարությամբ, որը հայտնի է որպես Երկրորդ Հռչակագիր, դարձնելով նոր բազմակնությունները վտարման պատժին արժանի» (“Plural Marriage in The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints,” Gospel Topics, lds.org/topics):

© 2015 BY INTELLECTUAL RESERVE, INC. ԲՈՒՄ ԴՆԱՆՈՒՄՆԵՐԸ ՎԵՐԱԿԱՆՉՆԵՐԸ:

